

Produktion
Anna Wolf
anna.wolf@energiforetagen.se

Transportstyrelsen

E-post: luftfart@transportstyrelsen.se
Kopia till:
Jorgen.andersson@transportstyrelsen.se

Omremiss av förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om flyghinderanmälan och om markering av föremål som kan utgöra en fara för luftfarten

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige välkomnar att Transportstyrelsen har tagit till sig flera av de synpunkter som framförts under den tidigare remissomgången och bedömer att omremissen innebär tydliga förbättringar jämfört med det ursprungliga förslaget. Vi ser dock fortsatt behov av:

- att skapa förutsättningar för framtida behovsstyrd hinderbelysning och andra tekniska innovationer,
- att säkerställa att regelverket utformas teknikneutralt och funktionsbaserat,
- att de slutliga reglerna inte medför större visuell påverkan än vad flygsäkerheten kräver,
- att övergångsbestämmelserna ger rimlig anpassningstid även för projekt under genomförande,
- att förtydliga vad den flygsäkerhetsstudie som hänvisas till innebär, samt
- att den slutliga föreskriften blir tydlig och konsekvent i sin tillämpning.

Bakgrund

Energiföretagen vill understryka det stora behov av fossilfri el som klimatomställningen kräver och att tillkomsten av ny elproduktion underlättas generellt. De höga kraven på hindermarkering som idag gäller i Sverige och som överstiger de rekommendationer som finns internationellt bidrar till att

förutsättningar för utbyggnad av vindkraft försvåras i jämförelse med våra grannländer.

Utvecklingen inom hinderbelysning, sensorteknik och övervakningssystem går snabbt, och flera europeiska länder använder redan olika former av behovsstyrda lösningar för att minska den visuella påverkan från vindkraftsanläggningar. Energiföretagen Sverige anser därför att det är angeläget att svenska regelverk inte långsiktigt låser fast användningen vid dagens tekniska lösningar utan möjliggör en framtida övergång till mer avancerade och samhällsekonomiskt effektiva alternativ när förutsättningarna finns.

Mot bakgrund av de betydande utmaningar som vindkraftsutbyggnaden möter när det gäller lokal acceptans är det särskilt viktigt att regelverk och myndighetsprocesser understödjer utvecklingen av tekniska lösningar som kan minska anläggningarnas påverkan på omgivningen utan att göra avkall på flygsäkerheten.

Energiföretagen Sveriges synpunkter på Omremiss av förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om flyghinderanmälan och om markering av föremål som kan utgöra en fara för luftfarten

Behov av teknikneutralitet och framtida teknikutveckling

Energiföretagen Sverige anser fortsatt att regelverket bör utformas så teknikneutralt och funktionsbaserat som möjligt. Föreskrifterna bör inte i onödan begränsa möjligheten att införa nya tekniska lösningar när dessa kan visa att de uppfyller kraven på flygsäkerhet och totalförsvar.

Vi vill särskilt framhålla behovsstyrd hinderbelysning som ett område där den tekniska utvecklingen går snabbt och där flera europeiska länder redan tillämpar lösningar som minskar den visuella påverkan utan att ge avkall på flygsäkerheten. Även om sådana lösningar i dagsläget inte bedöms möjliga att införa i Sverige bör regelverket utformas på ett sätt som möjliggör en framtida utveckling när förutsättningarna finns.

Mot bakgrund av de utmaningar som finns kring lokal acceptans för ny vindkraftsutbyggnad anser vi att denna fråga fortsatt bör prioriteras av berörda myndigheter.

Visuell påverkan bör fortsatt begränsas

Flera av de förändringar som nu föreslås innebär förbättringar, men det kvarstår osäkerheter kring hur vissa krav kommer att påverka den samlade ljusbilden i större vindkraftparker. Energiföretagen Sverige anser därför att tillämpningen av de nya reglerna bör följas upp efter införandet för att säkerställa att regelverket uppnår sitt syfte utan att skapa onödig påverkan för närboende eller miljö.

Vi delar Transportstyrelsens ambition att anpassa regelverket till internationella rekommendationer och samtidigt minska den visuella påverkan från hinderbelysning. Samtidigt bedömer vi att vissa delar av förslaget fortfarande kan ge upphov till större visuell påverkan än vad Transportstyrelsen avsett. Ett

exempel är lågintensiva hinderljus på mellanhöjd i tornet på vindkraftverk över 150 m. Även om dessa är fasta ljus kan de i praktiken uppfattas som blinkande när rotorblad passerar framför ljuskällan. I en vindkraftspark kommer bladens rörelser inte alltid att vara synkroniserade mellan verken, vilket innebär att ljusen kan uppfattas blinka oregelbundet och i otakt. Den upplevda visuella påverkan kan därmed bli större än vad som följer av en bedömning av varje enskild ljuspunkt.

Vi noterar också att utformningen av säkerhetszonerna kring medelintensiva hinderljus fortsatt kan påverka hur många vindkraftverk som behöver förses med blinkande hinderljus inom en park. Konsekvenserna av detta bör följas upp efter införandet

Övergångsbestämmelser och genomförbarhet

Energiföretagen Sverige välkomnar de övergångsbestämmelser som införts för befintliga anläggningar. Dessa är viktiga för att undvika omfattande retroaktiva kostnader och säkerställa förutsägbara villkor för investeringar i energisystemet.

Vi ser dock ett behov av att säkerställa att även projekt som har kommit långt i projektering, upphandling eller genomförande ges rimliga möjligheter att anpassa sig till de nya kraven. Inom vindkraft sker upphandling av turbiner och hinderbelysning ofta långt innan anläggningen uppförs och det kan därför finnas situationer där föreslagna ikraftträdande- och övergångsbestämmelser medför betydande merkostnader eller praktiska svårigheter.

Vi anser därför att Transportstyrelsen bör säkerställa att övergångsbestämmelserna ger tillräcklig förutsebarhet och rimliga möjligheter till anpassning även för projekt som befinner sig i genomförandefasen när föreskrifterna träder i kraft.

Behov av tydlighet i tillämpningen

Energiföretagen Sverige noterar att remissunderlaget innehåller vissa delar där det är svårt att fullt ut bedöma hur reglerna kommer att tillämpas i praktiken. Flera remissinstanser har också pekat på att det på några punkter finns skillnader mellan föreskriftstext, bilagor, konsekvensutredning och remissammanställning. Exempelvis ser Energiföretagen det som positivt att maskinhusets höjd utgör utgångspunkt för flera krav, men noterar att de begreppet "totalhöjd" fortfarande kvarstår exempelvis i 4 kap. 8 och 13 §§.

Det är viktigt att den slutliga regleringen blir tydlig och konsekvent så att verksamhetsutövare, tillsynsmyndigheter och leverantörer ges samma förståelse av kraven. Detta är en förutsättning för en effektiv och rättssäker tillämpning.

Flygsäkerhetsstudier och individuella bedömningar

Energiföretagen Sverige ser positivt på att föreskriften i vissa fall möjliggör att projektören kan få en individuell bedömning utifrån lokala förutsättningar. För att skapa en förutsägbar och enhetlig tillämpning bedömer vi dock att det finns

behov av ytterligare vägledning kring när flygsäkerhetsstudier kan aktualiseras och hur sådana studier ska utformas.

Det bör tydliggöras vilka krav som ställs på innehåll, metodik och underlag samt hur resultaten kommer att vägas in vid Transportstyrelsens bedömning. En tydligare beskrivning skulle stärka rättssäkerheten och underlätta för verksamhetsutövare att bedöma när en flygsäkerhetsstudie kan vara ett relevant verktyg för att hantera platsspecifika förutsättningar.

Emil Berggren

Gruppchef Produktion